

der kunde søges Forbindelse med England og de andre omkring Nordsjøen liggende Lande, som vi staa i Forbindelse med over Esbjerg, men dog fornemlig England. Man vilde udsætte sig for at lide et Tab, som kunde blive overordentlig stort, da det er den Slags Ting, der ikke i Hast lade sig rette, i Særdeleshed nu, da Lybskland synes at ville spørre os ude fra dets Løbgebet ved den betydelige Løb, det har lagt paa Indførselen dertil af de forskjellige Husdyr. Ogsaa af Hensyn hertil tror jeg, at det er værd at have sin Opmærksomhed henvendt paa Danvælsen af et ordentligt Havneanlæg paa Syllands Vestkyst paa et for Skibsfarten og Fisseriet passende Sted. Jeg skal endnu kun tilføje en Bemærkning, jeg glemte før, nemlig at Bygning af større Værker ude i Vesterhavet for at fremme et Havneanlæg tillige vil komme Rystfikringen i væsentlig Grad til Gode, idet der i den nærmeste Nærhed af Saadanne Værker, ja, maaske endog paa i større Afstand derfra, ikke vil behøves andre permanente Værker, saa at altsaa Rystfikring og Havneanlæg staa i meget nær Forbindelse med hinanden og kunne paa den Maade støtte hinanden. Hvad Befræmeligheden angaar, kan jeg ikke tænke mig noget Sted paa Vestkysten, der er bekvemmere for en almindelig Forbindelse med de Lande, der ligger paa den anden Side af Nordsjøen, end netop gennem den vestlige Del af Limfjorden. Jeg har tilladt mig at fremhæve dette, for at ogsaa det kan komme med ind under den Overveelse, som jeg antager, at Spørgsmaalet om fremtidige Havneanlæg paa den jydsk Vestkyst vil blive Gjenstand for. Det glædede mig iøvrigt, at den ærede Minister mente, at der ikke skal hastes stærkere dermed, end at der kan blive god Tid til at faae de forskjellige Projekter ordentlig undersøgte, idet først Helsingørs Havn og siden maaske Frederikshavns Havn skulle fuldføres, inden man kunde tænke paa at gaa videre; men derefter er det ogsaa mit Haab, at Spørgsmaalet om en virkelig vestjydsk Havn vil være et af dem, der komme til derefter at staa først paa Dagsordenen. Dertil vilde jeg dog ikke gjerne have regnet en Havn ved Hirtshals, idet den efter mit Skøn ikke vilde være egnet til at tilfredsstille de Fordringer, man maatte stille til en Udsørselshavn paa den jydsk Vestkyst; den vilde ligge altsaa nordlig og afvises og ikke være let at komme til. Selv om den blev sat i Forbindelse med Sernbanen, vilde den dog ikke ligge paa et for en virkelig Udsørselshavn heldigt Sted.

Jungersen: Jeg vil begynde med at udtale min Tak til den høitærede Minister for den Beløvelse, hvormed han har imødekommet Forespørggerne, skjøndt det rigtigst forekommer mig, at han stillede en Betingelse, som jeg ikke synes, der er Grund til, forinden han lod Sagen undersøge. Den ærede Minister troede jo nemlig ikke

at kunne tage fat paa den Sag, hvormed der her er Tale, forinden vi vare færdige med Helsingørs Havn og det nordlige Kattegats Havneforhold. Ved at betragte Forholdene paa Syllands Vestkyst vil man se, at der der er gjort ikke saa Ubetydeligt for Havnevesenet, hvormod der paa Vestkysten kun er den ene Havn ved Esbjerg, og det forekommer mig derfor, at der kunde være al Anledning til strax at tage under Overveelse, hvilke Steder paa Vestkysten der nærmest egner sig for Anlæget af en Havn. Men, som sagt, den høitærede Minister var meget velvillig og vilde skænke Hirtshals-Sagen sin Støtte, og vi kunne derfor haabe paa, om ikke saa hurtigt som vi havde ventet, at denne Sag vil nyde Fremme. Jeg vil tillade mig at henvende nogle Uttringer til den ærede sidste Læser, det ærede Medlem for Lemvig (Naberg), der udtalte sig stærkest mod Havneanlægget ved Hirtshals, idet han sagde, at Hirtshals egne sig ikke til Exporthavn. Jeg kan ikke forstaa, at Hirtshals, der ligger omtrent 10 Mil fra den nærmeste Havn mod Ost og er 30 a 40 Mil borte fra Esbjerg Havn, ikke skulde kunne blive Exporthavn, saameget mere som den ligger den jydsk Hedebane paa 2 Mil nær. Det ærede Medlem fra Lemvig mente ogsaa, at Farten paa de norfke Havne vilde lettere udgaa fra Frederikshavn. Men jeg tror ikke, at et eneste Skib fra en norfke Havn Nord for Christianiafjord vilde løbe ind til Frederikshavn, naar vi havde en Havn ved Hirtshals, forudsat det ikke var til Frederikshavn. Christianiafjord ligger lige Nord for Skagen, og der er endda noget fortere fra Christianiafjord til Hirtshals end til Frederikshavn, ikke at tale om, at Seiladsen hertil er farligere. Naar man ser hen til, at vort Hovedmarked i Virkeligheden jo er dels England og dels Norge, og at næsten alle vore Produkter, navnlig fra den nordlige Del af Sylland, først skulde dirigeres flere Mile Ost paa for at gaa Vest paa til England, da ser dette noget besynderligt ud. Jeg tror derfor, at der strax bør tages under Overveelse, om der ikke bør bygges en Havn paa Nordvestkysten. Naar der er sagt, at Forholdene ikke ere mere gunstige ved Hirtshals end paa andre Steder for Anlæget af en Havn, saa vil jeg dog udtale, at det maaske er det eneste Sted langs hele Kysten, hvor der er fast Lerbund, og der er foruden — hvad der blev nævnt saavel af den ærede Ordfører som af den høitærede Minister — en uhyre Masse Kampesten, Singers og Grus, som ikke er et uoesentligt Materiale ved Bygning af en Havn. Den ærede Minister udtalte, at en større Havn efter det Projekt, som forelaa fra Landbygningssinspektøren, var anslaaet til 3 Mill. Kr. Jeg veed godt, at et saadant Forslag foreligger, skjøndt det synes at være noget mere, end der er Udset til at ville medgaa til et saadant Anlæg, naar der ses hen til, at den Vaadehavn, hvoraf den Mole, som for Tiden er under Bygning, mulig kan blive et Led,